

материаллар исенимлик есапшанды. Бул материаллар тийкарында анык мағлыфматлар берилге болады. Мысалы: Археологиялык заттай зерелер ата-бабаларымыз жасаган маканлар, ийнет кураллары, курылган жайлар есапшанды.

Тилшынғы метод: Бул методтың әәийетин түрлі тиллердегі белгилі сөзлерди анықтаудан ибарет. бул өзгелеттеде жакын тиллер катнасықлары шеғарасы хам олардың жакынлығы, байланыстылығы дәрежесин анықтауға мүмкіншілік береди.

Статистика метод: Этнологияда статистика методды өзине тән метод тийкарында қолданылады. Этнология пән сыпатында жакын арада пайда болуына қарамастан уым статистикалық мағлыфматлар көп материаллар бермекте. Мысалы: Халықтың диниеті алыу, жәмийетлик-демографиялық сораулар алыу хам т.б.

Дала зерделеулері: (объектеде стационар зерделеу жеминде 1 жыл дауым ету керек). Үйреніліп атырган этника аймақта уым мүддет дауым еткен илмий-зерделеулер жүргізілуі бул орынды толық үйреніуге жардам етеди. Этнограф зерделеуін дәстүрлі 2-3 ай дауымда бул аймақ пенен танысуы мүмкін, бірақ толық мағлыфматлар топлау үшін стационар түрде зерделеу жұмыстарын жүргізілуі керек. Этнограф арасында көбірек болып зерделеу жүргізілуі этнограф бойынша толық мағлыфматлар алыу мүмкіншілігін береди. Мысалы: Америкалы этнограф илмийш Д.Морган Америкалы индейлердин арасында болуына қарама рус этнограф илмийш М.Косович Максим Жайт Гасини папуасларымын арасында болып жүргізіген зерделеулері бір жылдан артық дауым етеди, нәтижеде, жула көптеген этнографиялық материаллар топлауға ерсетеди.

Этнография пәнінің методологиясы, тийкарынан, тарихи пәнінде әселп шығарылған хәр түрлі дереклерден толық пайдалану хам анық материалларды анализдеуде тарихый-салыстыру ұсылым қолданылуын ибарет. Тарихыйлық дұны қарастардып түтпін методологиялық тийкары пайда етеди. Тарихый жанғысу хәр бір предметты, соның ишнде, айырым пәнді де дұрыс түсінудің бірден-бір ұсылы болып есапшанды.

Әдебиеттер

1. Корнев И.А. Тарихый қолпарсы қызық. -Т.: «Ўзбекистон», 1998.
2. Жаббаров Н. Үзбек халық этнографиясы. -Т.: «Ўқитучи», 1996.
3. Кудрякова Т. Этнология (Оқу қолғабы). -Н.: НМГБ, 2011.

Мақалада тарихи ғылымның Ғылымда этнографиялық материаллардың қолданылу методикасы хақыда сөз болады. Унда этнографиялық ғылымның аймағын хам елдер тарихындағы уым тарих дереклерінде ұрғандықтап мақаланың мақсатына хам бұлым хам ашылардың пәнін анықтау ғылымдарының етізетін мақаланы түсіндірілуіне жардам берілуі тамақланды.

Шунымен, унда этнографиялық ғылым хам методологиясы: Етнма мағлыфматлар ұрғанды, Халқ оқымы жоқын, археологиялық тамақландыру материалдарының қолданылу методды, тилшынғы методды, дала зерделеулері, статистика метод хам улардың мақаланы халықтар берілген.

В статье рассматриваются педагогические и воспитательные методы обучения этнографическим материалам на занятиях по истории. Рассматриваются этнографические методы: письменные источники, методы устного народного творчества, методы по изучению материалов археологических и полевых исследований, методы языковедения и статистические методы. Полезна этнографическая экспедиция под руководством ученых этнографов позволяет студентам глубже и ближе ознакомиться с историей национальной культуры, духовным и материальным наследием народа.

Использование этнографических материалов имеет большое образовательное, патристическое и воспитательное значение. The article deals with pedagogical and educational methods in teaching ethnographic materials in the lessons in History. The author studied some ethnographic methods: written sources, folklore, methods of study of materials of archaeological and field investigations, linguistic and statistical methods.

Field ethnographic expeditions under the leadership of scientists-ethnographers let students study deeper the history of national culture, spiritual and material heritage of the people. Using of ethnographic materials has a great role in educational and patriotic upbringing.

МЕКТЕПKE ТАЯРЛЫҚ ДИАГНОСТИКАСЫ

К.Тасуембетова - психология маманының кандидатты
Әдебиеті атқанды. Нәзік маманетекі психологиялық илмийсүтү

Тақыр сұзлау: мектеп баш, мешаһиш, интелектуал сфера, иктимой фактор, икдим жарай, хоббиет, сенситив сфера, алаш.
Ключевые слова: школьный возраст, адаптация, интеллектуальная сфера, социальный фактор, творческий процесс, способности, сенситивная сфера, обитие.

Key words: school age, adaptation, intellectual sphere, social factor, creative process, abilities, sensitive sphere, communication.

Балаларды мектепке оқытуға тақарлау педагогикалық хам жас дәуірлерін психологиясында ең әәийетли орында ийелеп келген. Бундай мәселелің уымы шешілуіні бақалау қылып, себебі оның арғында балаларды оқыту нәтиже-лілігін арттыруға тамақландыру хам олардың биліу процесстерін жеделестірілу мәселесі жатады. Мектепке то-кемгі жастағы балаларды мектепке тақарлау мақсаты

Этнография - түрлі этник топтардың қалыптасуы хам дамуының процесін, олардағы этник өзіндігі анылау, мәдениет басқару түрлерін хам өз-ара қатынастарды тамақландыру, шәкелер аралық қатынастарды хам жәмийет-лік ортадағы үйренілуін пән. Тарихи пәнін оқытуға этнографиялық материаллардың пайдаланылу төмендегі мақ-сет хам ұсыныпаларды атқарды:

- оқытушыларға тарихый түсініктер, тарихый фактор хам тарихый биліктерді бай, раңберен хам системалық түрде жаңа заманғы технологияларды пайдаланылу жолы менен жеткізіп берілу этнографиялық биліктерден орынды пай-далана биліу;

- жаңа заманғы технологиялар хам методикалар жардеменде жасарымыз санасын тарихый-этнографиялық биліктер менен байыту, көптеген хам биліктерді қалып-тестірілу, өзгелетін алыу, нәтижеде дәрежесін хам ой-орисін кеңейту еле де жеделестірілу хам теренестірілу этнографиялық экспонаттардың пайдаланылу;

- тарихый биліктерді ийелен, илестірілу алыу процес-інде оқытушыларымызды туындап өскен Ғылымның өзіндігі хам халық, тарихый түсініктер хам тарихый алаш, оған болған қатынастарының арттыруға мектеп-музейлерін дүңіу, экскурсия хам саяхаттар шәкелестірілу;

Мектеп тарихи сабақтары оқытуға хам үйренілу деңгейін, тарихыйлық, анализ, логикалық байланыс, салыстыру, хронология, ауысым, көрсеткіштік сызық илмий-методологиялық ұсылардан сабақ ету процес-інде пайдаланылу ұсыларын хам жолдарын үйренілу;

Республикамыз мектептерінде тарихый оқыту процесінде этнографиялық мағлыфматтарды ұсынуға оқы-тушылардың тарихи пәні тарафындағы биліктерін және де теренестірілу, олардың қабілеттерін дамыландыруға, дұны қарастарды қалыптестірілуға жардем береди. Оқытушыларға күшпен әдеп-иератшылық тәсіл қарастеди. Оларда халқымыз тарихында болған илмий, садықтылық қалыптасуына хам мәдениет дәрежесін және де асыуына жардемесетін, көптегендерді қалыптестіреді.

РЕЗЮМЕ

РЕЗЮМЕ

SUMMARY

логик һәм раҗажланыуы, саламатлык жагдайы, ахырайы һәм жеке раҗажланыуы менен аныкланады, яғнай факторларды барлык комплексы өһмийетли орын тутала.

«Мектеп жасына жетиу» түсини психологияда Л.И.Божович тәрәпнен кирегилиген болып, ол системалы оқыту талаптары жуа кыйын болмаган һәм балаһың саламатлығына уңымсыз тәсир көрсетпейтуғын, сондай-ақ мектепке балаһың бейимлесейи морфологиялык, функциональ һәм психологиялык раҗажланыуын аныклыйды [1]. Функциональ таҗажланыуы төмен дәреҗеде болыуы - балаһың мектепке таҗр емеслиги яғнай психологиялык жағдайы жетилеиу дәреҗесини мектепте оқыту уақытларына сәйкес келмейи психологиялык себептерге байланысады. Балаһың мектепке бейимлесейишлиги киши мектеп жасындағы балалардың кыйылыган талаптарын өзнестирип алыу һәм орындауында кыйыншылыктар, мектептеги төмен өзнестиреу, тәрбияләплектиң шегине шығу түрнде көзге тасылады. Мектепке бейимлесейишлиги тийкары себептерини бири болып еркин сфераның жетилеилен раҗажланыуы (ересек адамның көрсеткелерин тыңлауға һәм орындауға, келге мууыпак ҳәркет етиуге, еркин түсиниуи), еркин алын раҗажланыуы кыйылыган болыуы) жағдайлары киреде. Минше усы нуқсан артында оқыудағы кыйыншылыктар, тәрбияләплек, класста һәм үйиңде өз бетинше ислей алауы һәм т.б. турады. Сондай-ақ, оқыдағы мектепке шекменги жас түрлериниң кәлиплесейилендеги, сейлеу кәлиплесейилен раҗажланыуында, биринен бурын фонетикалык естиуи, мууыпактың көплеген тасыланган сөзлерден дурыс түсиндириуи, кемшиликтерге сүйенгенде киши жастағы мектеп оқышыларының мектепке бейимлесейишлиги себепи болыуы мүмкин.

Балаһың оқыдағы таҗажланыуы тиңнендеги тийкары факторларды баһалау менен байланыстырыуға болады:

- 1) психологиялык;
 - 2) оқыу иккерлиги һәм оның курамына киретуғын;
 - сенсомотор сферасының кәлиплесейиуи;
 - дәретиуиленги процесслерди кәлиплесейиуи;
 - билеу иккерлигиниң әмелде болыуы;
 - 3) иккерлиги өз-өзнен регуляциялау системасының кәлиплесейиуи;
 - 4) социальлык, өз катарлары менен де, ересектер менен де өз-ара мүнәсибети орнатуу талабы һәм уқыбы;
 - 5) жәмийетлесейиу, бала шахсы иккерлиги менен кабыл етилиуи һәм жәмийет талаптарына мууыпак келуи [3].

Егер мектепте оқыдағы таҗажланыуы психологиялык тәрәпнелери ҳаққында айтатуғын болсақ, онда психологиялык курамы бирини орында илелейди. Гап балаһың саламатлығы ҳаққында барады. Анемия, гипотиреоз, гипотиреоз, мийдин органикалык дисфункциясы, узак дурамты илаа уйы, соматикалык иккерлилер һәм т.б. тағим һәм тәрбияләплек табысты болыуын тәийиңлей алмайды, себепи буңдай бала мектепте кыйылыган талапка физикалык жағдайында бере алмайды.

Оқыу иккерлиги ҳаққында айтатуғын болсақ, онда бул жерде гап сенсомотор сферасының кәлиплесейиуи ҳаққында барады яғнай, киши моторикасының раҗажланыуы, «көз-қол» көриу-ҳәркет сәйкеслиги ҳаққында барады. Бала мууыпактың тахта алдындағы ҳәркетин бастай отырып, сабақлык бойында оқыу таҗажланыуы орнатып, оларды сол тәрәпде усаып, өз дәптеринде қайталай билеуи тиңисе болады. Бул «көз-қол» функциясында сабақлык пенен иккерлиги тийкары курайды. Сөйлеу, кабыл етиу, дыққат, ад. билеу һәм тағы басқа да усаган кигиити процесслерди кәлиплесейиу билеу иккерлиги тәийиңлейди. Билеу мотивацияның әмелде болыуы оқыдағы деген кигиитиуилықтың һәм «оқышы» болыуы әмәлиәт тәийиңлене ибарат болады. Оқыу билеу мотивациясының ересектер тәрәпнен жүзеге келтирилетуғын жоқарыда айтп өткен факторлары сәйкәттен жағдайға гапа бала табысы кәлиплеседи.

Иккерлиги тәрбиелестиреу системасының кәлиплесейиуи

Ға тек үлгини һәм оқыу таҗажланыуы кабыл етиуде гапа ибарат болып калмастан, ал оның социальлык көрнеген ортатылығы балаға кигиити талаптарына мууыпак иккерлиги белгилеилен түрлерин өз бетинше көз билеу, жоқары һәм иккерлиги уқыбына да гәрәзли болады.

Социальлык фактор дегенде өз катарлары менен де, ересектер менен де өз-ара мүнәсибетлерин қалайышпа орната алыу уқыбы түсиниледи.

Мектеп - бул биринен бурын балаһың басқару менен қалайышпа өз-ара мүнәсибете болып, қалайышпа бейимлесейиу, болажақ оқышы һәм жәмийет ағасы сыпатында оның табысқа ерисеуи байланысы болатуғын жаңа социальлык орталық болып табылады.

Бейимлесейиу дегенде тек әмелдеги шартларға иккерлиги механизми гапа емес, ал өз-ара мүнәсибеттер таҗажланыуы өз бетинше анықлауы жүзеге келтиретуғын балаһың өзиниң уқылылығы да түсиниледи.

Ең сонғы фактор - жәмийетлесейиу. Жәмийетлесейиу - бул контексте жәмийет талаптары менен балаһың иккерлиги таҗажланыуы келип шыққан биринше сыпатында алып қаруға болады. Социальлык талаптар шахстың мине-қулық анықлауында шартлы фактор болып есепланады. Олар шеклеулерди тоқтатуу менен бирге балаһың уқылылығына, көрсеткелерине һәм бәләнине талаптар қояды.

Сондай етип, мектеп шарты - бул оның өз турмыс иккерлиги субъекти сыпатында таҗр болыуы керек болған баланың жәмийетлесейиуи жаңа бир басқаруы. Жәмийетлесейиу дегенде, бәлән, түсиниң һәм кабыл етилген социальлык нормалар һәм өз мине-қулық усы нормаларға бағындыра билеу түсиниледи.

Л.И.Божович, Д.Б.Элькин балаһың мектепке таҗажланыуы түрли компонент сыпатында «оқышының киши позициясы» деген жаңа биләмәсидириуи анықлады, буңда оқыу иккерлиги зәрурли басқаруы шартларын кәлиплесейиу бирини орында қойла һәм төмендеги параметрлерди ақыратып көрсетте:

- ҳәркет усылып улымалық анықлауында келге өз ҳәркетин сапаты түрде бағындыра алатуғын балалар уқыбы;
- берилген талаптар системасына бағдарлау билеуи;
- сәйкеслиги дыққат пенен тыңлап, ағышпа түрде берилген таҗажланыуы дәр орындай билеуи;
- көриу кабыл етиу үлгини бойында талап етилген таҗажланыуы өз бетинше орындау уқыбы [2].

Булар әмелде билеуи классларда оқыдағы сүйенетуғын мектепке психологиялык таҗажланыуы бир бөлгеи болатуғын еркинлиги раҗажланыуы параметрлерин болады.

Мектепке таҗажланыуы диагностикасы бойында методикаларды таңлап алыуында төмендеги факторлар менен белгиленеди:

- 1) Улыма белгилеи жасқа байланысы һәм педагогикалык психологияда улымалық белгилеи болған мектепке шекменги жастағы балалардың жас һәм жеке өзгешелikleri;
- 2) Усылыс етилетуғын методикалар оқыу иккерлиги табысқа ерисеуи анықлауында психологиялык феноменлерге бағдарланады;
- 3) Мектепке шекменги жастағы балаларды иккерлиги таҗажланыуында улымыс етилетуғын методикалардың оқыдағы таҗажланыуындағы мәселелерди шешимин табыудың нәтиҗелештиги һәм жоқары әмелий өһмийетлиги көрсетте.

Биз Керн-Ийрасекте белгилеи методикасын, А.Л. Венгердин графикалык дидактикы, «Үй, терек, адам» (УТА), «Шаһарок сүзетте» (сүзетте методикалар, «Психолог социальлык» оның усы комплектиндеги «Проектив балалар сүзетте» брошюрасында берилген) методикаларын улымыс етеме.

Бул методикалардың артықшылықтарына төмендеги абыалықларды киреиу мүмкин:

1. Бул методикалар бойында алынған нәтиҗелер балаһың психологиялык раҗажланыуына, сондай-ақ оның

окувга психологиялык таарыгынын тийкаргы көрсөткүчлөрүнөн толук картенасын берет:

а) жүлкө (иера) психологиялык жагдайы;
б) интеллектуалдык сферанын рауажланыу өзгөчөлүктөрү;

в) мотивациялык талап сферасынын рауажланыуы;
2. Изерттөөлү өткөрүү барысында мектепке шектеги жастагы балада сөйлөдүн рауажланыу дәрежесин бакалау мүмкүнчүлүгүн беретүүнүн диагностикалык интервалгое имканият бериледи;

3. Бул методикаларды кайталап колдонуу барысында баланын психологиялык жагдайы динамикасы көрүнөдү;

4. Тесттер тапсырмалары курамалы эмес, мектепке шектеги жастагы баланын ҳам кичи мектеп жасындагы окуушынын түсүнүүгө колайлы, ал бул факторды айрыкча есепке алыу керек, себеби баланын эмоционал жагдайы бурынгыдай болмаган тест жагдайында етап (тураксы) болууы мүмкүн;

5. Барлык үш методиканы жеке тест алыудагы сыякы тосарлык тест алыуда колдонуу мүмкүн;

6. Тестке таарлык айрыкча өкү арналуу материалды талап етпейдн, себеби усулос етилүүтүн тесттер «кагаз ҳам көзөм» топарына киреди;

7. Тесттен өткөрүү жеке диагностикада 30-40 минутка шектегү узактыгы аламы. Балаларды топарлык изерттөөдө (10 нап артык эмес), адеттегше, 30-40 минутлык өкү ушыраскы заруу;

8. Тесттерди диагностиканын ойын формасы - «кагеси бар ойын» емпатияда пайдаланыу мүмкүн.

Хэзирги заман колланбаларында усулос етилүүтүн көпшөлүк методикалар олардын өкүбайластырылган ыма-са курамаластырылган классикалык варианттарына хэр өкү-

ды түрдөгү модификацияларынан ыбарат. Изерттөө про-граммасы баланын мектепке таарымы даакында жуушак шыгарыу ушун заруури ҳам жеткиликти компоненттерге ыле болууы керек, онда мектепке психологиялык таарлык диагностикасынын колдонулатуунун методдары баланын жокарыда айтып өтүлгөн барлык сфераларда рауажланыуун көрсөтүү керек.

Мектепте окувга психологиялык таарлык диагностика-сы ушун усулос ететүүнүн методикаларымыз жеткиликти пөтйжеси ҳам колдонуу ушун колайлы. Бул методикалар-дың психологиялык мазмуну өкүбайлы. Өмөлий психолог мына көрсөтп өсепке алыуда туура кетеди, оном өкү жокары мамалалык ыле психодиагностикалык методикала-ры да айрыкча сапалы, информатив болууы мүмкүн, өкүлий тек жеке өмөлий процессинге тава, тааптан алган методика-нын барлык техникалык ҳам мазмундук аспектилерин менгере отырып, биз методдын өкүн, оном нөтйжесинин жеткиликти дәрежесин бакалап алыуымыз ҳам алыган нөтйжесини дөретүүшлик пенен интерпретациялауымыз мүмкүн.

Жуушактан айтканда, мектепте окувга психологиялык таарлыкты шыкарүүдн тийкаргы мазмуну - мектепке шектеги жастагы бала шыксына жеке тосер көрсөтө алыуы тамайынкөздөн ыбарат. Мектепке шектеги ҳам мектеп мөкөмелери психологлары төрөлийн өткөрүлүүтүн психо-логиялык изерттөөдн тийкаргы максети - олар менен арналуу түрдө жуушак алып барыуға мөтөж балаларды аныккадан ыбарат. Соомы ушун да, психодиагностиканы өткөрүү барысында баланын тийкаргы мапикаларын (ин-телектуалдык ҳам жеке) белгилеп калуу керек ҳам соомы менен бирге, заруури психокоррекциялык жуушак жобасын да дүгөн макул.

Әдебиятлар

1. Нейтер Л.А. Готов ли ваш ребенок к школе? - Москва: 1994.
2. Гуткина Н.И. Психологическая готовность к школе. - Москва: 1996.
3. Сундатов Р.Н., Тлеумбетова К.Д. Психолог сандыкшасы. - Нөкис: 2011.

Макожа бозаларын мактабга тайберлеп тапхеси масаалаларга бауиланган. Мамунунг тапаланыш шу бисин нөкөстө-надик, бозаларын мактабга тайберлеп, улар соглиги гүгүрисизде тамхүрлик педагогика ва психологияда дөзәрб жөсөбана-ли. Унда мактабгача бидиң бозаларынын ушунга тайбергарилик даражасын ва мактабга мослашыш жарыиында учрайдыган муымдарынын олдннн олншта буналтириднн маспахат ва тавекилер келтирилган.

Статья посвящается вопросам диагностики подготовки детей к школе. Выбор темы исследования обусловлен тем, что подготовка детей к учебе в школе, забота об их здоровье являются актуальными вопросами психологии и педагогики. В статье приводятся советы и предложения как предупредить и преодолеть трудности и проблемы, возникающие у детей школьного возраста. В качестве основных факторов при подготовке детей к школе, автор выделяет: психофизиологические способности к учебе, развитие системы регуляции, умение общаться в обществе, со сверстниками и другими людьми.

The article is devoted to the diagnosis of children's preparation for school. The choice of the theme of the investigation is conditioned by the fact, that preparation for school, care about children's health is one of the actual issues of Psychology and Pedagogics. The author gives advices and suggestions how to warn and overcome some difficulties and problems educating schoolchildren. There have been emphasized the basic factors of preparation for school: psychophysiological abilities for study, development of regulation system, abilities to communicate in the society, with schoolmates and other people.

БИ.ТИМЛЕН,ДИРИҮ ДИҢ МАЗМУНЫН ХЭЗІРГІ ЗАМАНҒА СӨЙКЕС ТҮСІНІҮДЕ КӨРКЕМ-ӨНЕРДИҢ РОЛІ

Т.В.Уразимова - журнали-өнер татнуу ышкерининг кандидаты
Әжипшик атындагы Нөкис мамлекеттик педагогикалык институты

Тажик сүзүлөр: педагогика, ыктымий жаран, методология, таарым усулдары, инновация технология, индикаторин.
Ключевые слова: педагогика, ыктымий сфера, процесс образования, методология, методы образования, инновационная технология, творчество.

Key words: Pedagogics, social sphere, educational process, methodology, education methods, innovative technology, creation.

Хэзирги заман билим берүү процессинин өкү өкмийет-ли мәселеси өмөрднн хэр күйсн тарауларында диалогка, бирге ислесиүүгө ҳам бирге дөретүүшликке таар жеке адахды тарбиялау ушун заруу болган шартларды жаратыу болып табылады. Сүзүрттөө өнөрүндө окутуу-дың максети ҳам ыктымаларынын орыланууына өрп-

сүдө төмөндөткүлөрдөн ыбарат болган муааллимни педаго-гикалык шеберини өкмийетли роль ойнайды:

- гуманисттик педагогика тийкаргарын басоңдыкка алыу;
- ыктымий-теориялык таарыгымын жокары дәрежесин бо-лууы;

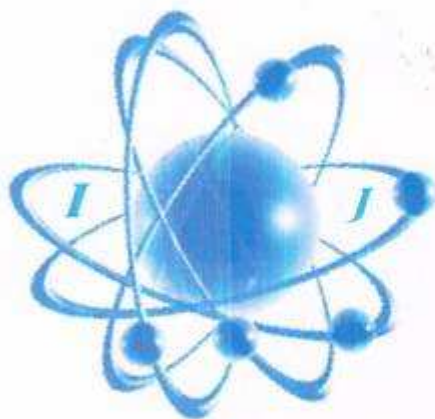
MAZMUN
BAS MAQALA

Пренов Б.Б. Кадриятларим кадрилеу-мукаддес миннет.....	3
TA'LIMNIN' TEORIYALI'Q TIVKARLARI	
<i>Ja'miyetlik ilmler</i>	
Абдуллаева Я., Юлдашева Ш. Сайлов жараёнда демократия тамойилларининг устуворлиги хақида.....	5
Хожалепесов П., Ажиниязов Б., Зиятдинов Д. Воспроизводительные особенности и жизнеспособности овец серой окраски.....	6
<i>Ta'biyiy ha'm texnikali'q ilmler</i>	
Балтабаев М.Т., Ражабова С.К. Лимон осимлигининг биоморфологиялык өзгешелikleri.....	8
Djimatbayev N., Matimatova G.Sh. Jodagi' da'tejeli ten'jemelendi sheshiw usi'lar'i.....	9
Ешимуратов Ш.А., Худайбергенов К.К., Комков М.Ш. Метод линейных оболочек при решении задач распознавания изображений.....	12
Турманов И., Ибадуллаева И. Тоқымашалық материалдарының пәни менен механикалық байланысы.....	14
Утеулиев Н.У., Хожамуратова А. Об одной математической модели оптимального использования природных факторов при планировании АПК.....	15
<i>Til bilimi ha'm a'debiyatini'w</i>	
Абизалимов Ш.Н. Карақалпақ тилинде пәт жок па?.....	17
Ешматова Э.Н. Илимий фантастика жанрынның өзгешелikleri.....	19
Казалбаев С.С. XX асирдин ақыры XXI асирдин басындагы карақалпақ балалар поэзиясында қосық қурылысы.....	21
Копанов К.М. Вопросы современной карақалпақской ономастики.....	22
Курачбаева Г.К. Мазнавий кадриятлар тилиндеги ўзига хослик (Г.Матёубова достонлари мисолида).....	24
Патгуллаева Г. Карақалпақ тилиндеги нағыс атамаларының морфологиялык қурылысы.....	26
Пазылов А.К., Аримова Х. Карақалпақ әдебиятында «Айрама» психологиясының сәулелениуи.....	27
Рәзиев Р.К., Усенова Г.А., Ешимбетова Н.М. Лингвокультурологические аспекты концепта «Мать» «анна» (на материале произведений карақалпақского поэта И.Юсупова).....	29
Seutjanov J., Ismatulova A. Practical use of new pedagogical technologies in the process of learning.....	31
Шаниязов Б.Ж., Садуллаева А.Н. Глагольные фразеологизмы с морфологическим окружением в карақалпақском и английском языках.....	32
BILIMLENDIRIW, ILIM HA'M INNOVACIYA	
Алилов П., Ташимов Н., Есбоганова Б. Мухандислик графикасининг автоматик четиш дастурларидан фойдаланиб ўютишда дидактик муаммоларни ечиш йўллари.....	34
Алиёва Р. Мектепке шекемги билимлендириу мақсәмәлеринде табиятты үйренюу мәселәләри.....	35
Бердинова П. Коллаж оқушыларын кәсіпке бағдарлауын педагогикалык машқалалары.....	37
Барманов О.А. О технологии разработки нового уровня компьютерного учебного справочника-Пукус.....	39
Файлиев М.А. Табиғи файллар йўналишда «информатика ва ахборот технологиялари» фанидан «дастурлаш тили» мавзусининг интеграциялашган усулда ўютиш.....	41
Қасымов М., Жаңабегенова А. MS Excel дастури жарәминде текнемелер системасын шешюудин методикасы.....	43
Кулярова Т., Мунинова Н. Тарих пәни оқушуда этнографиялык материаллардан пайдаланыу методикасы.....	44
Тәуимбетова К. Мектепке тахрык диагностикасы.....	45
Уразимова Т.В. Билимлендириудин мазмунун хәлирга заманга сайлас түсинюде көркем-өнердин ролы.....	47
JA'S ALI'MLAR MINBERI	
Абдурахимов К.А. Айтиб турнишларининг тавақуир жарәнига таъсири ва ролы.....	50
Абылова Г.Ж. Эффективность использования нотного редактора Sibelius в музыкальном образовании.....	53
Алламбергенова Г.К., Кенесбаева Ш.К. Карақалпақ эпосларынын сырт еллерде үйренюлинуининг бәзәбир мәселәләри (дәсләпки дәуирлерине бир нәзер).....	54
Аманбаев М., Алламурастов К. Жасларга әстетикалык тәрбия берюде халық өнерментшиллик түрлерининг әҳмиyeti.....	57
Ахмедова Н.Ш. Мақтабгача тәзлим муассасаларин ва бошлангич синфларда чет тили дарсларининг интенсификациясы жарәнининг узақкылиги.....	59
Дәулетмуратова Э., Жумамуратова Г., Азиева Т. Изюор педагогик тахриба хақида.....	60
Djabbarova O.A. Usage of cooperative learning methods.....	62
Есмуратова А.У. Шахсининг мехнат фәалити ва жәб танлашдагы психолог жарәйлери, индивидуал-психологик хусусиетлери.....	63
Хожанов Ш.Б. Карақалпақ тилинде компонентлери автономлик активтагы жуп сөзлер.....	65
Khojametova G., Abmalova B. Translation as the basis of integrated study skills.....	67
Хуррамов И.А., Тошпулатов Б.У. Экологик компетентлигини шакллантиришда кейс-технологиясы.....	68
Хужаниязов У.Е. Тәзлим соҳасидагы ислохотлар – дигитализеттан жамият тақалоси.....	70
Каппов Н. Сүрөтлеу өнери талиминде оқуу искерлигини басқаруу тийжарлары.....	72
Койшекенова Т.К., Джуманиязова Н. Киши жастагы оқушыларга инглизча тилин үйретюде музыка ҳам қосықлардын орын.....	74
Каршиев Н.Т. Асдий сифатли термини элементлар.....	75
Каложанов П.У. Даныштылар дене тәрбиясынын әҳмиyeti хаққында.....	77
Мамбетова И.Ж. Инглис тилинде предлоғлар ҳам олардын карақалпақ тилиндеги эквивалентлери хаққында узырма сыпатлама.....	79
Мирзәбуллаева Д. Шахсининг ички эаднети конструктив ёки деструктив ҳаққининг детерминанти сифатида.....	81
Рүзметова М. Умумтазлим мақтаби ўқучиларига инглиз тилини ўютиш мазмунининг лингводидактик таркиби.....	82
Sabirova Sh.A. Ta'limlarni axloqiy-estetik tarbiyalash texnologiyasi, shakli va usullari.....	85
Seutjanov J., Tadjimova Sh. Using authentic materials in classroom.....	86
Тухтаходжаев Х.Б. Основы реализации принципа индивидуализации в физическом воспитании студентов.....	88
ILIMIY BAYLANTSLAR	
INTERNET-BIR ALI'MNAN EKI PIKIR	
Қулабек Ерғөбек Сәрсен улы. Инсан бийзарга жасамайды... «Сиз бизиң бәрминиз ушын кадрилар алымсыз!».....	90
ILIM HA'M MA'DEMIYATI'MIZ G'AYRATKERI	
Терехина А. Пусть каждый найдет свою звезду!.....	93
Алламбергенов К., Утебаев Т.Т. Педагогика тарийхам изертлеуде орын бар алым.....	94

ISSN 2010-720X

ILIM HA'M JA'MIYET

FAN VA JAMIYAT

2015 (№2)